

Valforsknings- programmet

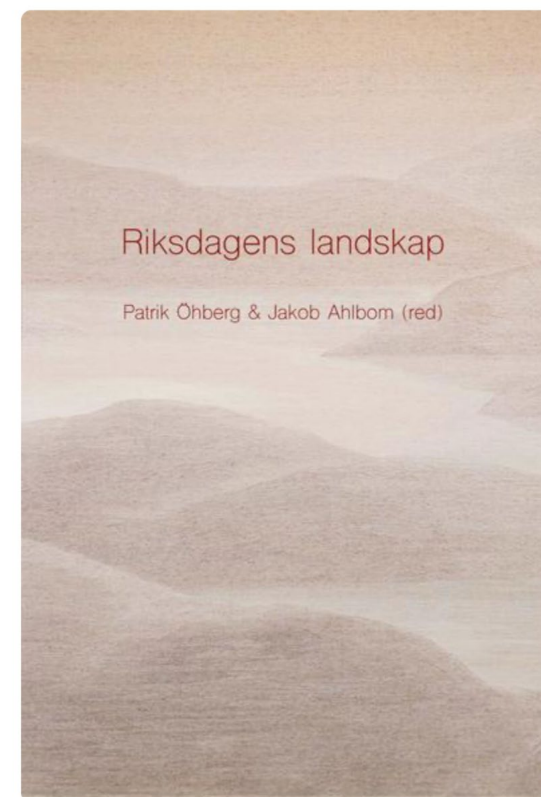
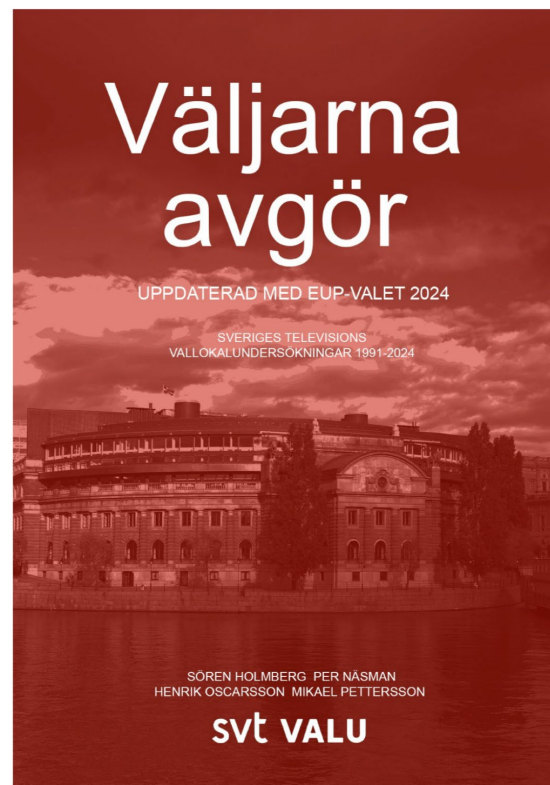
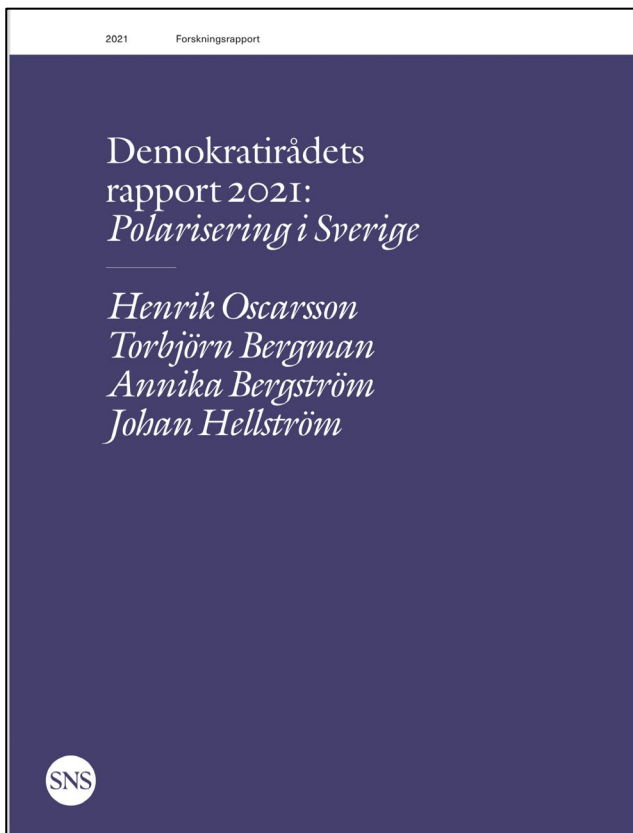

Hur polariserad är väljarkåren inför valet 2026?

SNS 2026-03-03

Henrik Ekengren Oscarsson

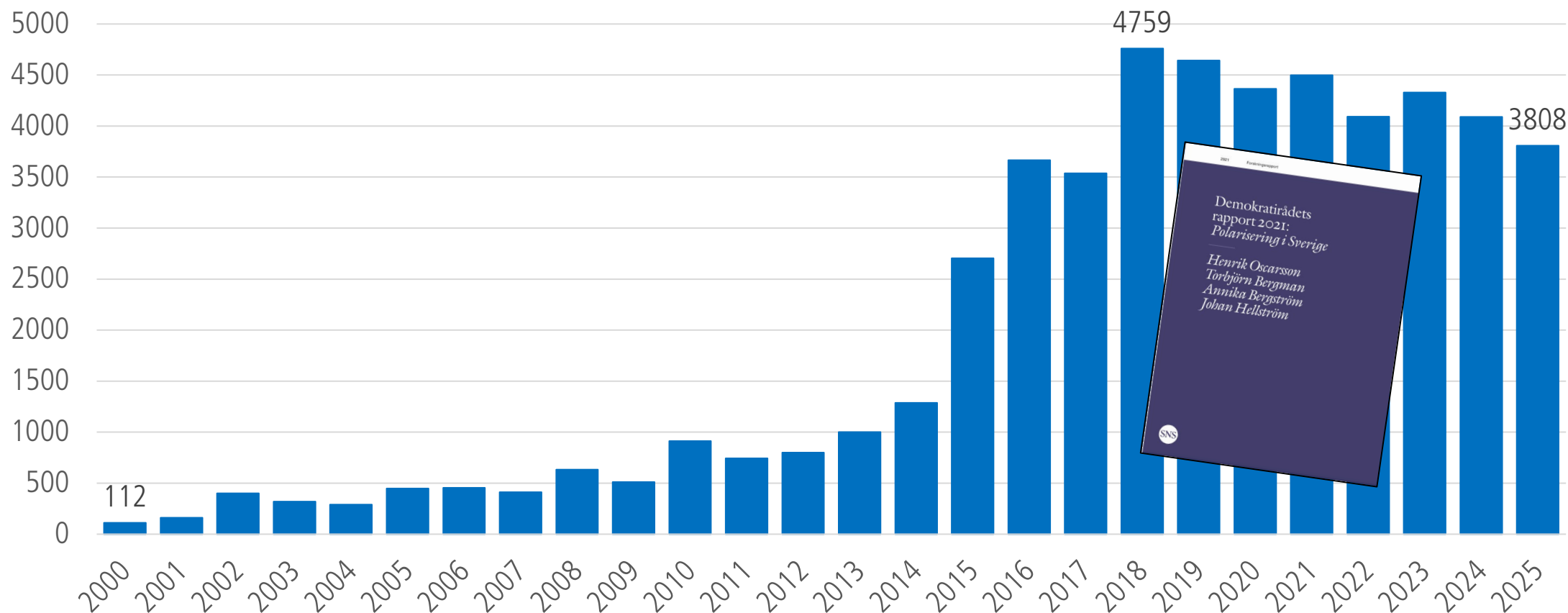
Valforskningsprogrammet
Göteborgs universitet

[https://cms-
production.sns.se/app/uploads/
2021/03/demokratiradets-
rapport-2021-polarisering-i-
sverige.pdf](https://cms-production.sns.se/app/uploads/2021/03/demokratiradets-rapport-2021-polarisering-i-sverige.pdf)

Om polarisering

ANTAL TRÄFFAR PÅ SÖKORDET "POLARISERING" I SVENSK DAGSPRESS

Kommentar: Resultaten är hämtade från Mediarkivet, sökningen genomförd den 28 februari 2026.

Politisk polarisering

”ett **tillstånd** eller en **process** som innebär eller medför stor eller växande **divergens** mellan demokratis huvudaktörer”

”tar sig uttryck i olikheter i politiska åsikter, värderingar och beteende hos politikens främsta huvudaktörer: partier, förtroendevalda, medier och medborgare.

Fyra typer av polarisering!

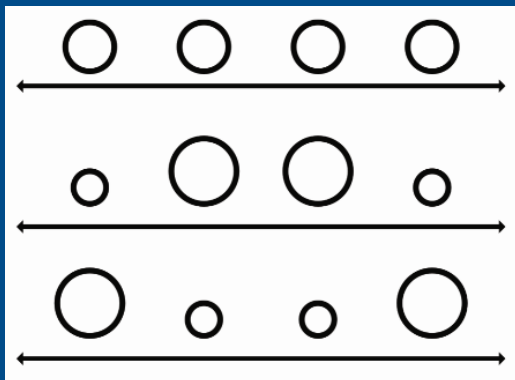
Polarisering som extremism: **avfolkad mitten**

Polarisering som extremism:
Ökande avstånd mellan flankerna

Polarisering justerad
för aktörernas **relativa makt/storlek**

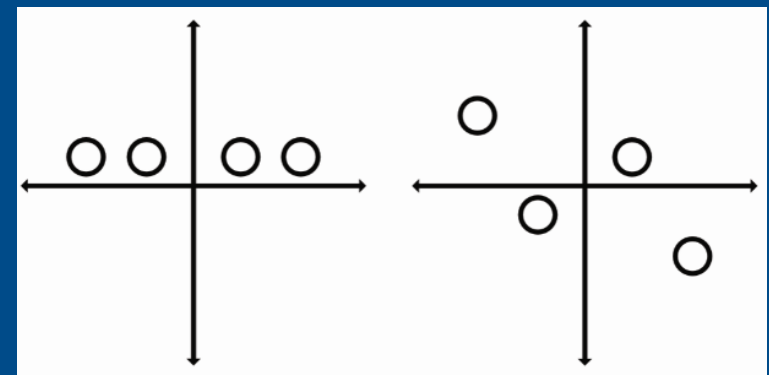
Polarisering som **ökande divergens**

Polarisering som **(om-)sortering**

Polarisering i en **två-dimensionell rymd**

Ideologisk polarisering

?

Vad är ideologisk polarisering?

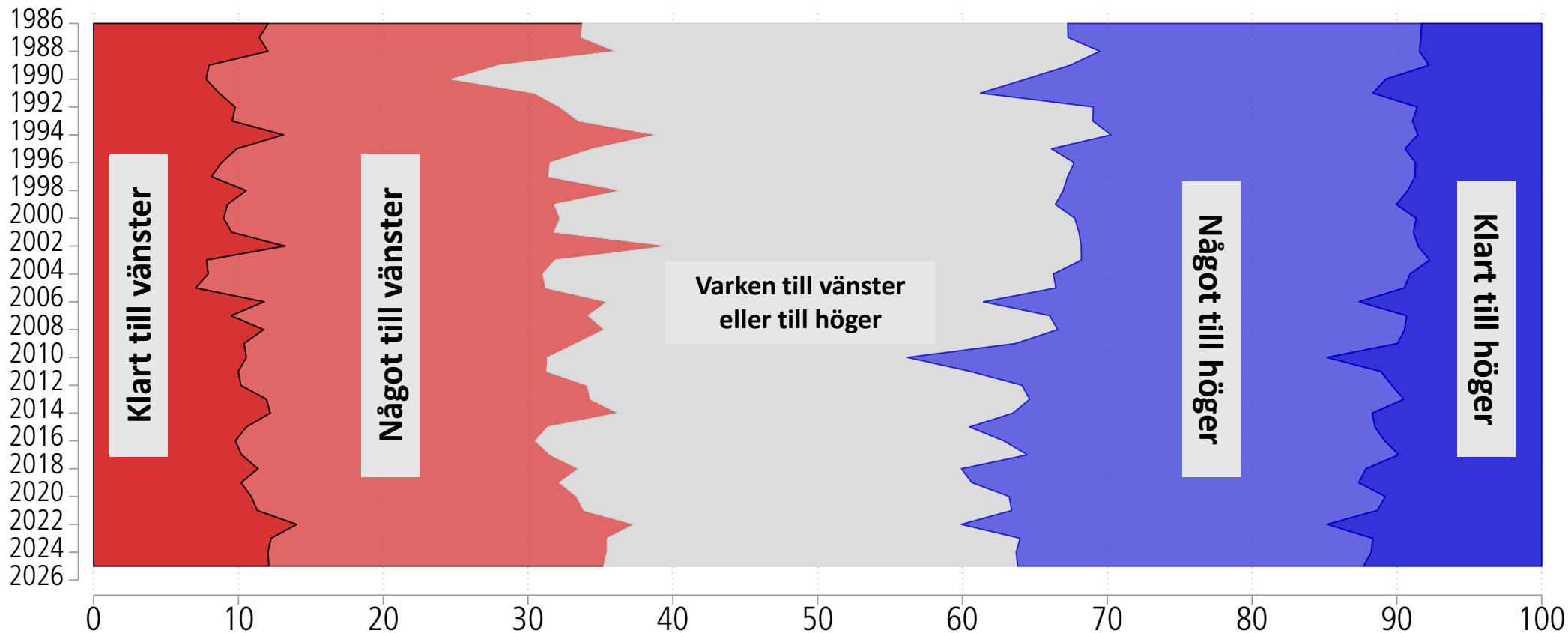
!

Grundläggande
Ideologiska och sakpolitiska skillnader

DE FLESTA VÄLJARE FINNS I MITTEN AV VÄNSTER-HÖGERSKALAN

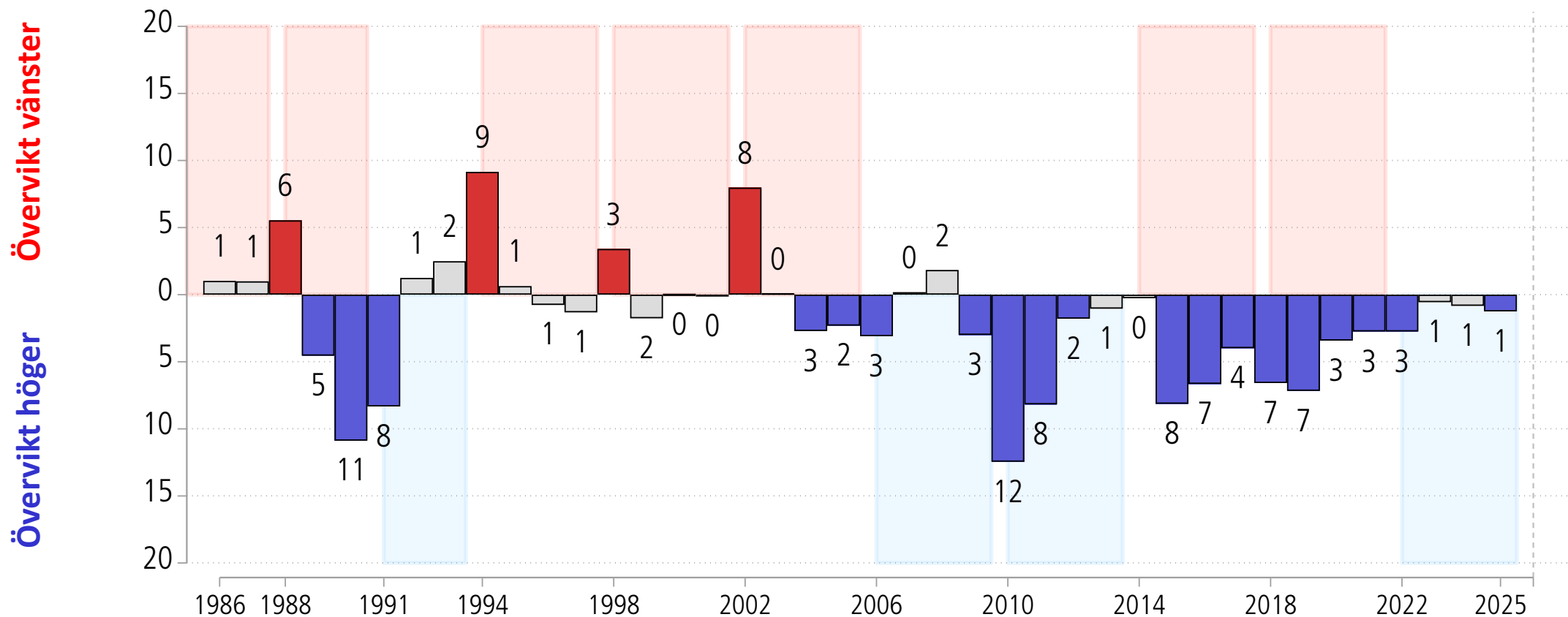
SAMMANSÄTTNINGEN AV VÄLJARKÅREN AVSEENDE IDEOLOGISK VÄNSTER-HÖGERIDENTIFIKATION 1986-2025
(PROCENT)

Kommentar: Resultaten är hämtade från de nationella SOM-undersökningarna 1986-2025. Frågan lyder: "Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster-högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?"

VÄNSTER OCH HÖGERVINDAR

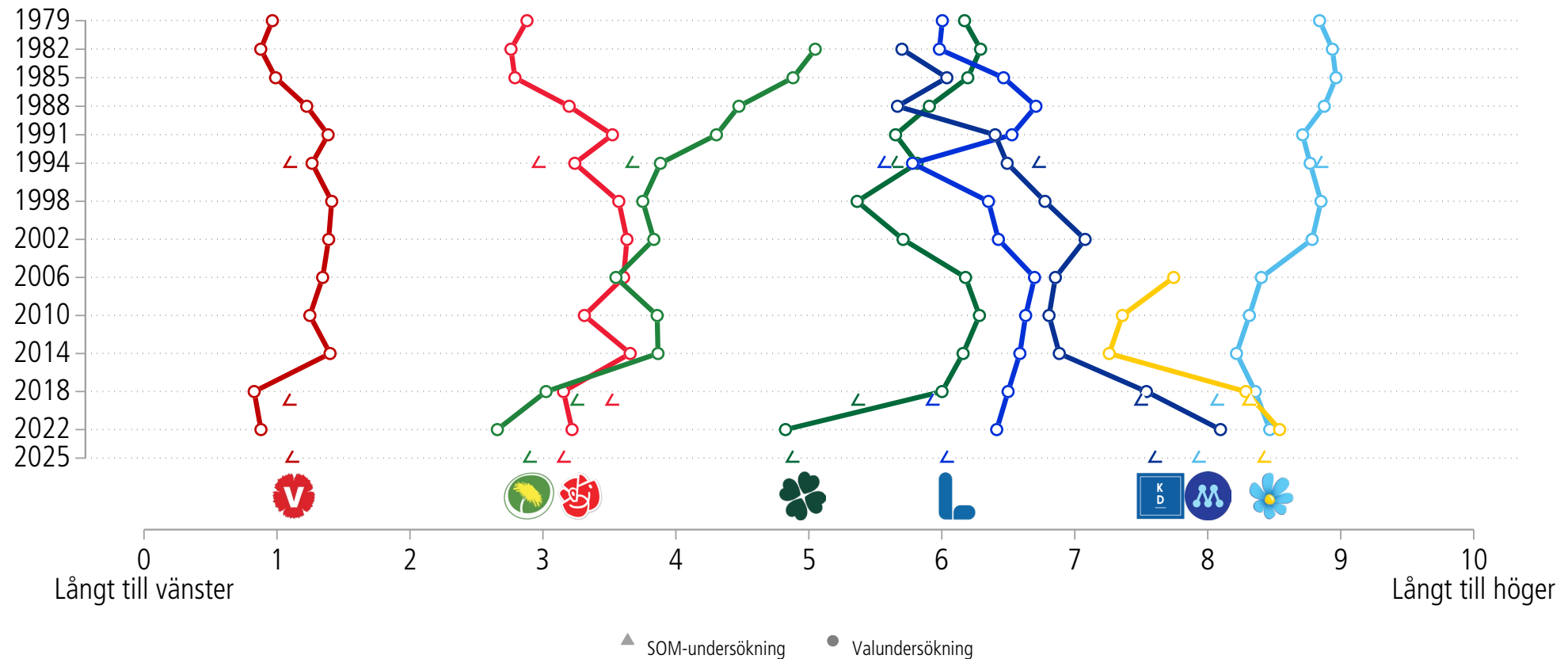
SKILLNAD MELLAN ANDELEN **VÄNSTER** OCH ANDELEN **HÖGER**, 1986-2025 (PROCENTDIFFERENS)

Kommentar: Nationella SOM-undersökningar 1986-2025. Resultaten visar andelen väljare som på en femgradig skala identifierar sig själva som "klart till vänster" och "något till vänster" minus andelen som identifierar sig själva som "klart till höger" och "något till höger". Blå staplar visar övervikt höger och röda staplar övervikt vänster. Grå staplar=differensen är inte tillräckligt stor för att vara statistiskt signifikant.

VÄLJARNAS UPPFATTNINGAR AV PARTIERNAS VH-POSITIONER

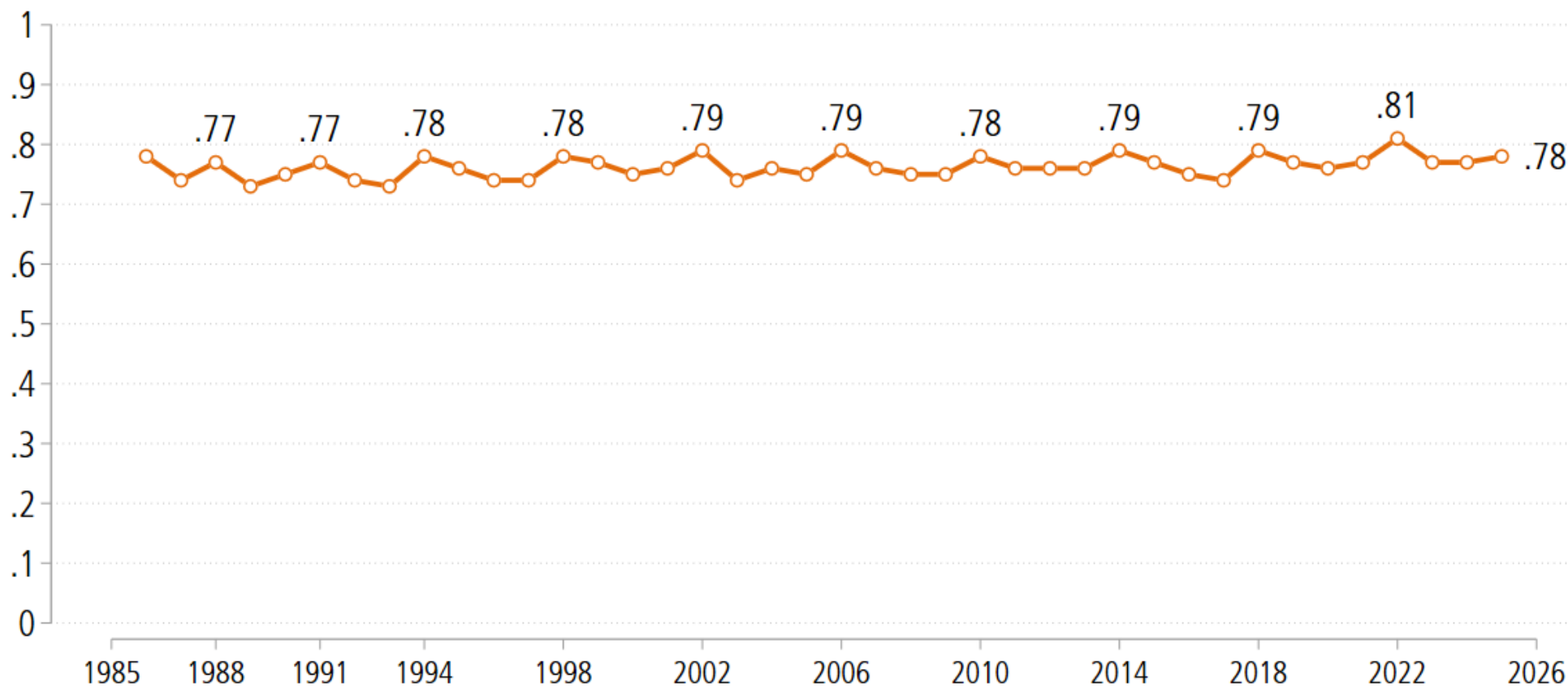
PERCEPTIONER AV PARTIPOSITIONER LÄNGS VÄNSTER-HÖGERDIMENSIONEN 1979-2022, SOM 2025 (MEDELTALET)

Kommentar: Resultaten är hämtade från svenska valundersökningar 1979-2022 och från SOM-undersökningarna 1994, 2019 och 2025. Frågan lyder: "I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för långt till vänster och 10 står för långt till höger?".

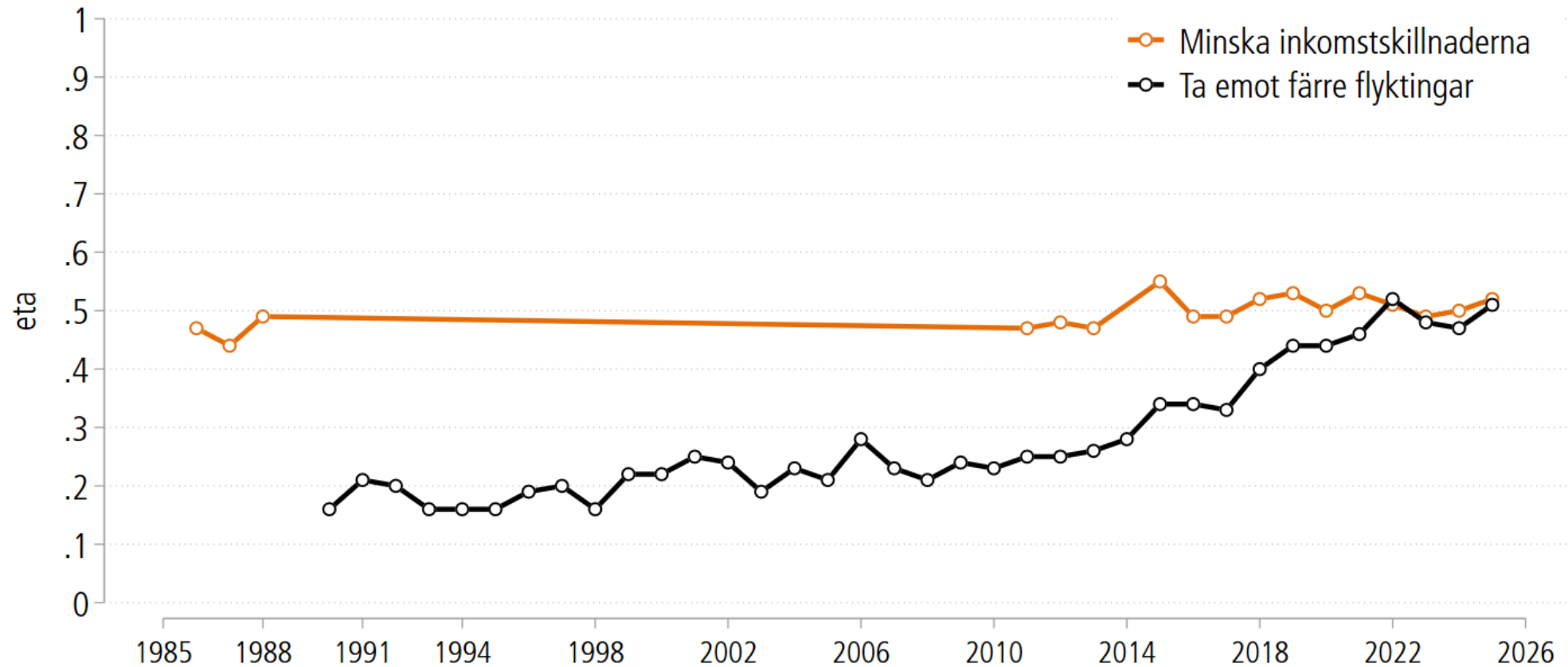
VÄNSTER-HÖGERDIMENSIONENS FÖRKLARINGSKRAFT INTAKT

SAMVARIATION MELLAN VÄNSTER-HÖGERIDENTIFIKATION OCH PARTISYMPATI 1986-2025 (ETA-KORRELATIONER)

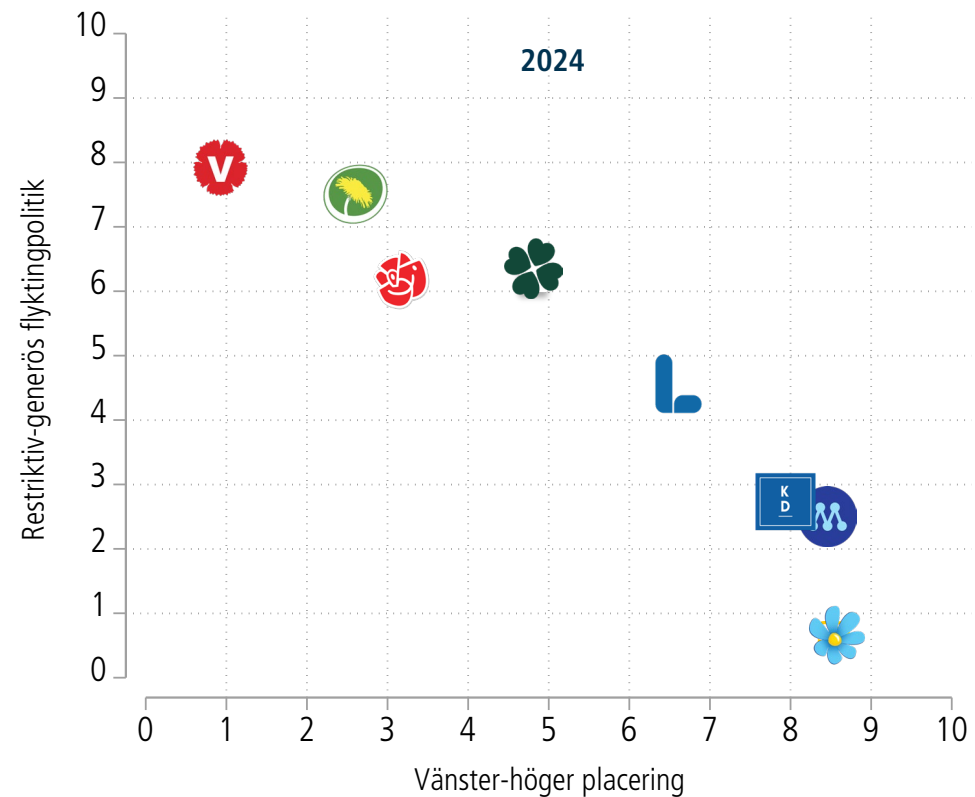
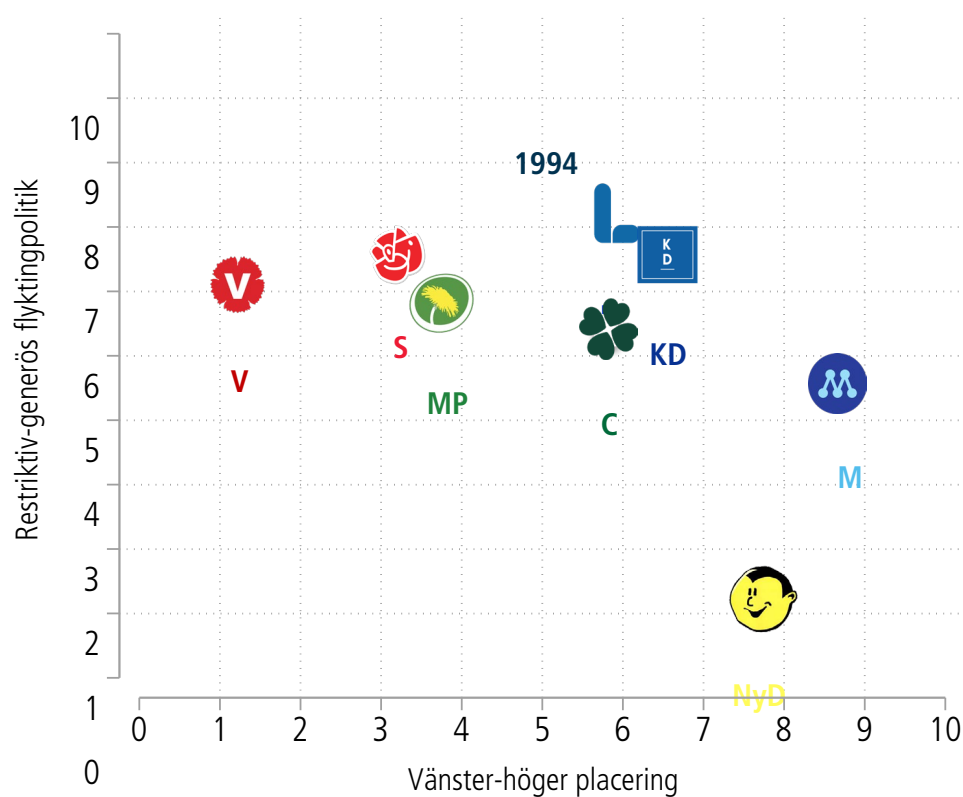
Kommentar: Resultaten bygger på de nationella SOM-undersökningarna 1986-2025. Frågan lyder "I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för långt till vänster och 10 står för långt till höger? Var skulle du placera dig själv på samma skala?" och frågan " Vilket parti tycker du bäst om i dag?". Samvariation mellan partisympati och självplaceringar på vänster-högerskalan mäts med hjälp av ett korrelationsmått (eta) som kan variera mellan 0 (ingen samvariation) och 1 (fullständigt samvariation).

MEN IDEOLOGISK POLARISERING (SORTERING) VÄXER I KULTURELLA VÄRDERINGSFRÅGOR (ETA)

Kommentar: Resultaten bygger på de nationella SOM-undersökningarna 1986-2025. Frågan lyder "I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för långt till vänster och 10 står för långt till höger? Var skulle du placera dig själv på samma skala?", och frågor angående sakpolitiska förslag " Vilken är din åsikt om följande förslag?".

VÄLJARNAS UPPFATTNINGAR OM PARTIERNAS POSITIONER LÄNGS VÄNSTER-HÖGER- OCH FLYKTINGDIMENSIONEN, 1994-2022 (MEDELTAL)

Kommentar: Resultaten är hämtade från svenska valundersökningar 1994 och 2022. Respondenterna ombeds placera ut partierna på elvgradiga skalor (0-10) från "långt till vänster" till "långt till höger" respektive "restriktiv" till "generös".

Affektiv polarisering,

?

Vad är affektiv polarisering?

!

En form av polarisering där individer utvecklar starka negativa känslor, som ogillande eller hat, mot personer i motsatta politiska **grupper**, inte bara på grund av oenighet i sakfrågor utan baserat på deras identitet som gruppmedlemmar.

?

Hur mäts affektiv polarisering?

!

Problemet i forskningen är att vi mycket sällan mäter **horisontell affektiv polarisering** (vad grupper av partianhängare tycker om varandra).

Vi mäter istället **vertikal affektiv polarisering** (vad väljarna tycker om partier)

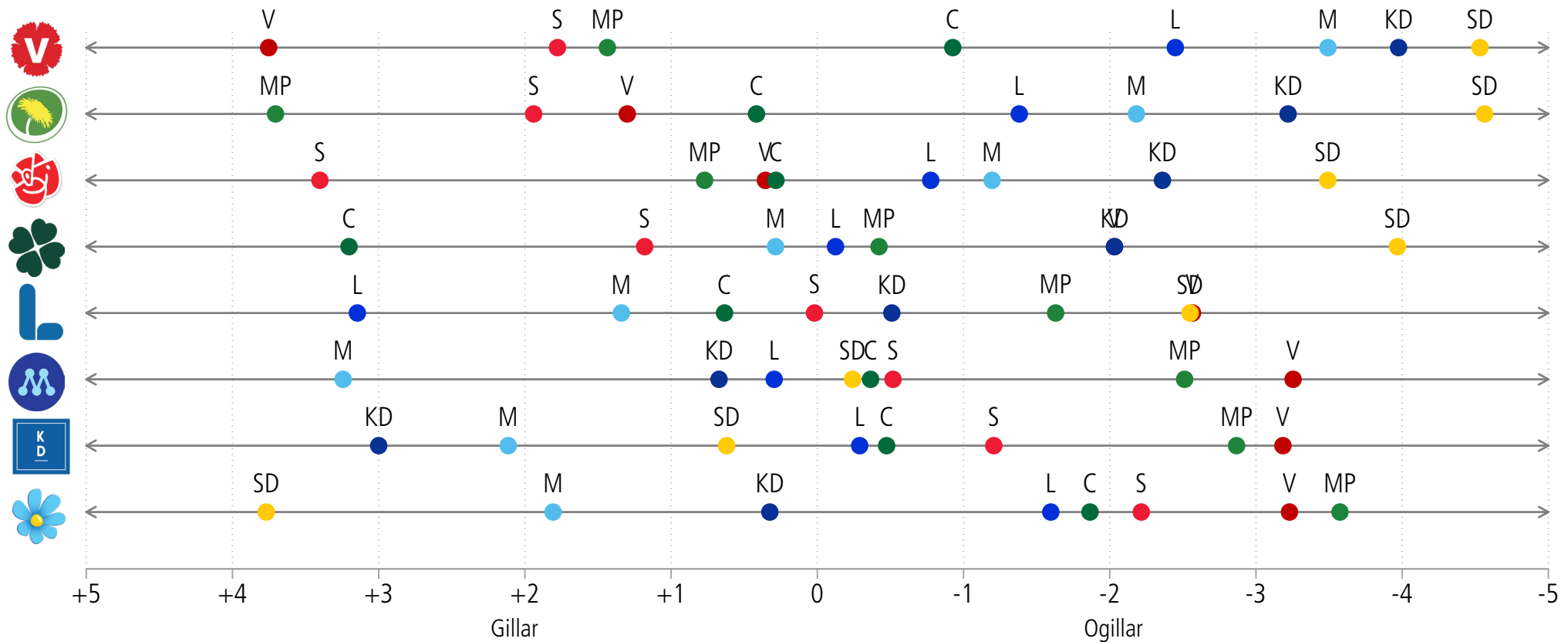
OGILLAR-GILLARSKALAN, 1969-

”Var skulle du vilja placera de olika partierna på nedanstående skala?”

2025 VEM GILLAR VEM?

PARTISYMPATISÖRERNA BETYGSÄTTER ALLA PARTIER PÅ OGILLAR-GILLARSKALAN (MEDELTA)

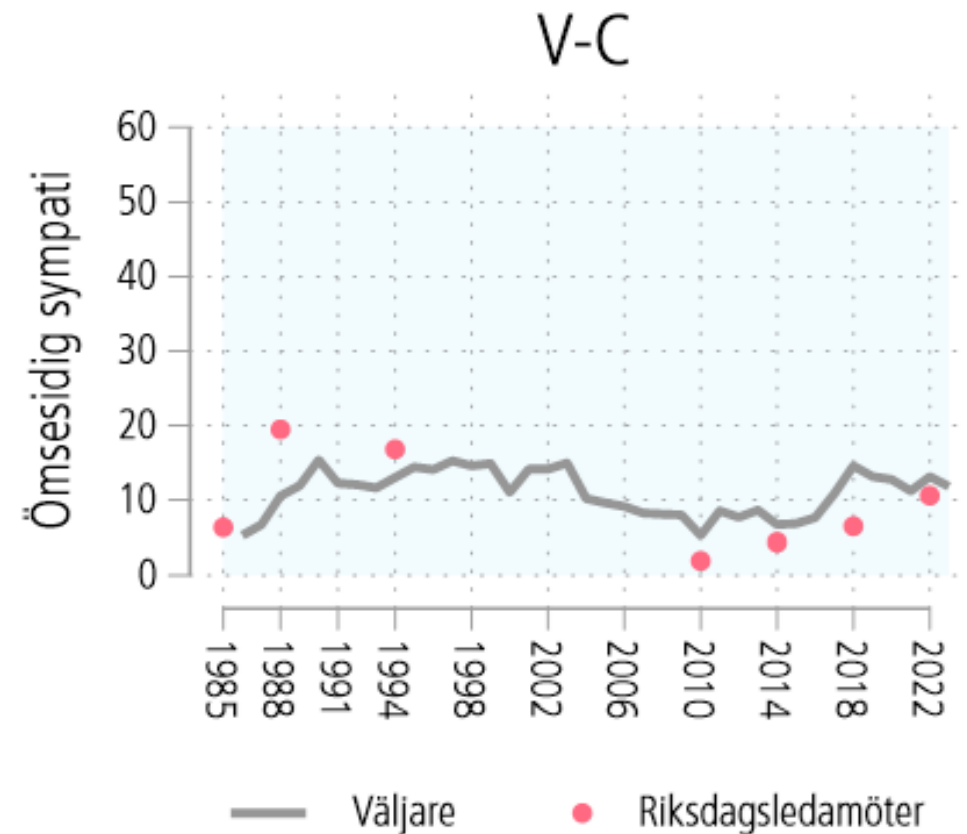
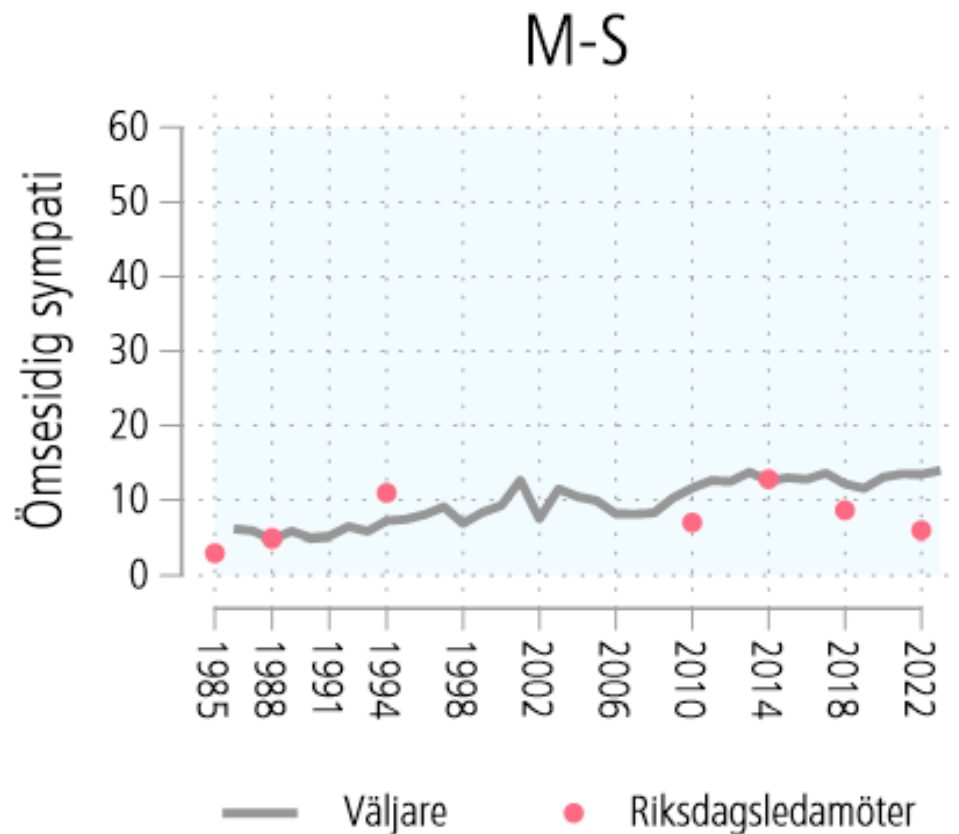
Kommentar: Resultaten är hämtade från den nationella SOM-undersökningen 2025. Frågan lyder: "Var skulle du vilja placera de olika partierna på nedanstående skala?" Ogillar-gillarskalan går från -5 (ogillar starkt) till +5 (gillar starkt).

POLITIKENS TINDER

ÖMSESIDIGA SYMPATIER MELLAN 28 PAR AV
PARTIER BLAND VÄLJARE OCH
RIKSDAGSLEDAMÖTER 2022/2023 (ÖS-MÅTT)

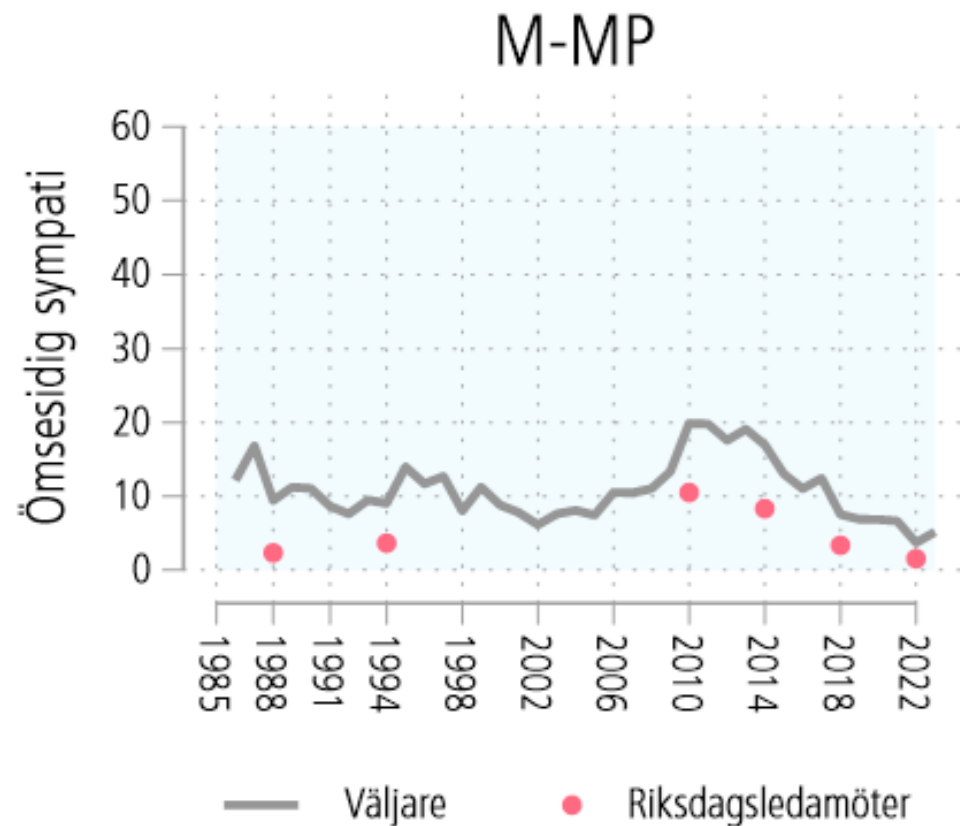
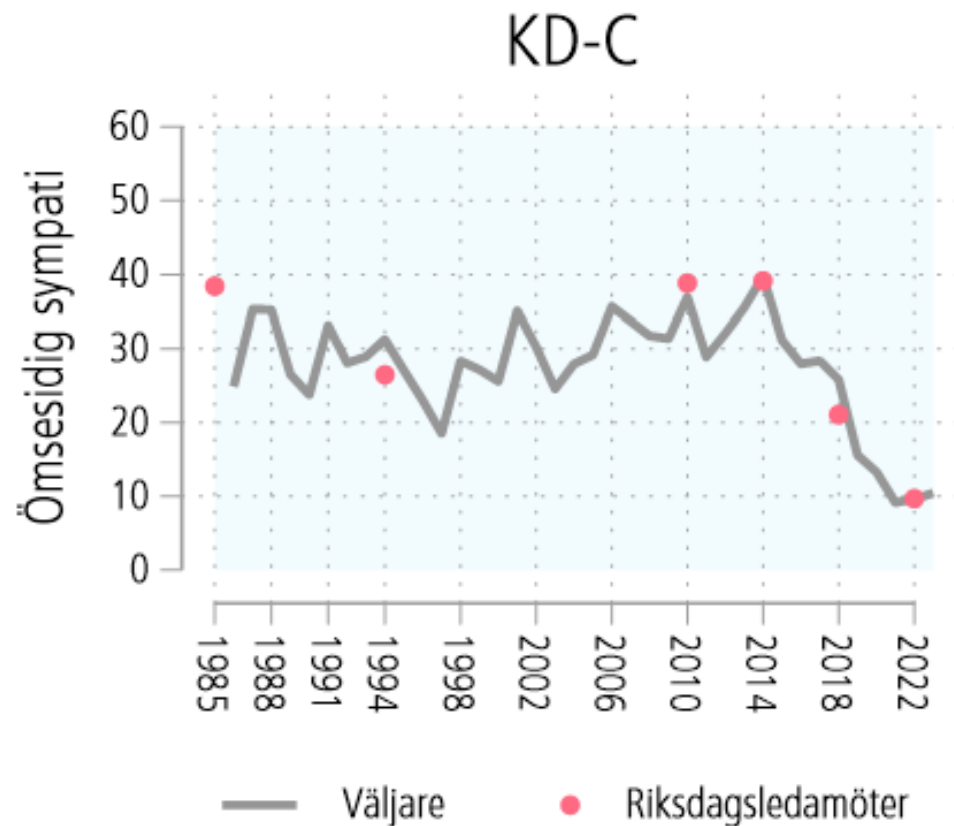
Väljare 2023			Riksdagsledamöter 2022	
Partipar	ÖS-mått	Rang	Partipar	ÖS-mått
M-KD	48,2	#1	M-KD	54,6
MP-V	42,7	#2	M-L	44,4
MP-S	39,3	#3	MP-V	39,9
V-S	38,3	#4	S-MP	36,1
M-L	38,3	#5	SD-KD	35,7
M-SD	36,1	#6	C-S	30,9
C-S	36,1	#7	M-SD	29,4
KD-SD	34,8	#8	S-V	29,0
C-L	28,6	#9	L-KD	25,1
C-MP	25,1	#10	MP-C	24,6
L-KD	24,3	#11	L-C	20,1
S-L	21,6	#12	L-S	12,0
M-C	18,5	#13	C-M	11,7
C-V	13,1	#14	C-V	10,6
S-M	12,7	#15	KD-C	9,7
L-MP	11,2	#16	L-MP	7,4
C-KD	10,4	#17	M-S	6,0
S-KD	8,0	#18	S-KD	3,5
L-SD	7,6	#19	V-L	3,2
V-L	5,4	#20	L-SD	3,1
S-SD	3,8	#21	V-KD	2,2
M-MP	3,3	#22	V-M	1,8
V-M	2,2	#23	M-MP	1,6
MP-KD	2,2	#24	KD-MP	1,2
KD-V	2,0	#25	C-SD	0,6
C-SD	1,9	#26	S-SD	0,5
SD-V	1,0	#27	SD-MP	0,0
SD-MP	0,3	#28	SD-V	0,0

ÖMSESIDIGA SYMPATIER MELLAN UTVALDA PAR AV PARTIER BLAND RIKSDAGSLEDAMÖTER OCH VÄLJARE, 1985-2023 (ÖS-MÅTT)

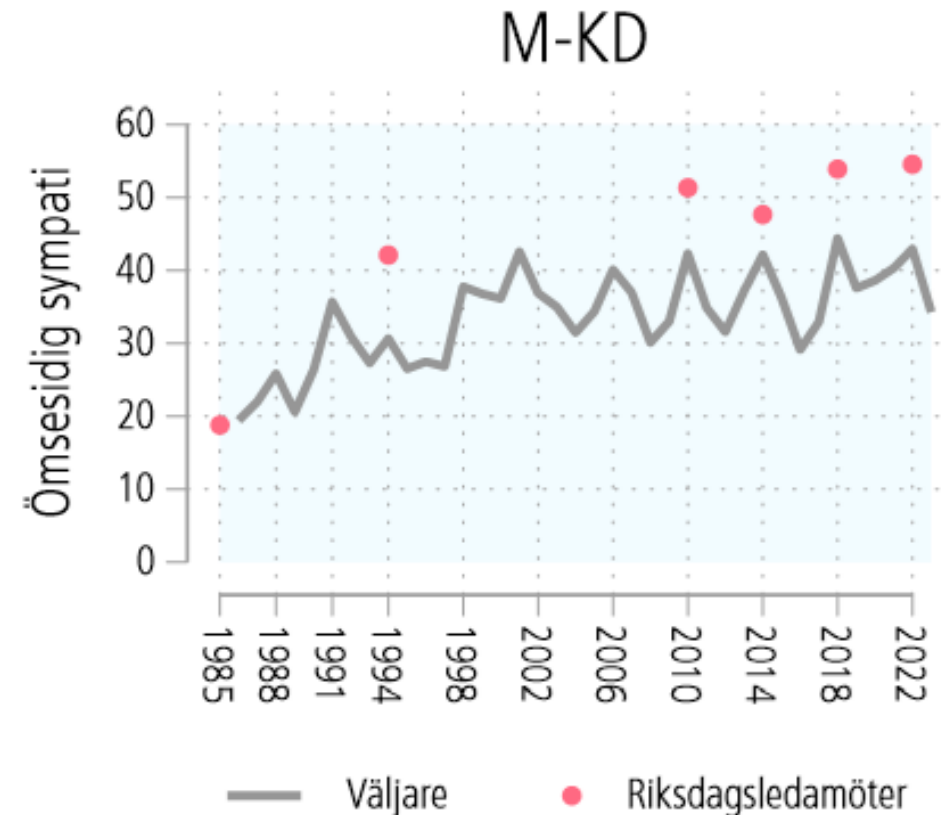
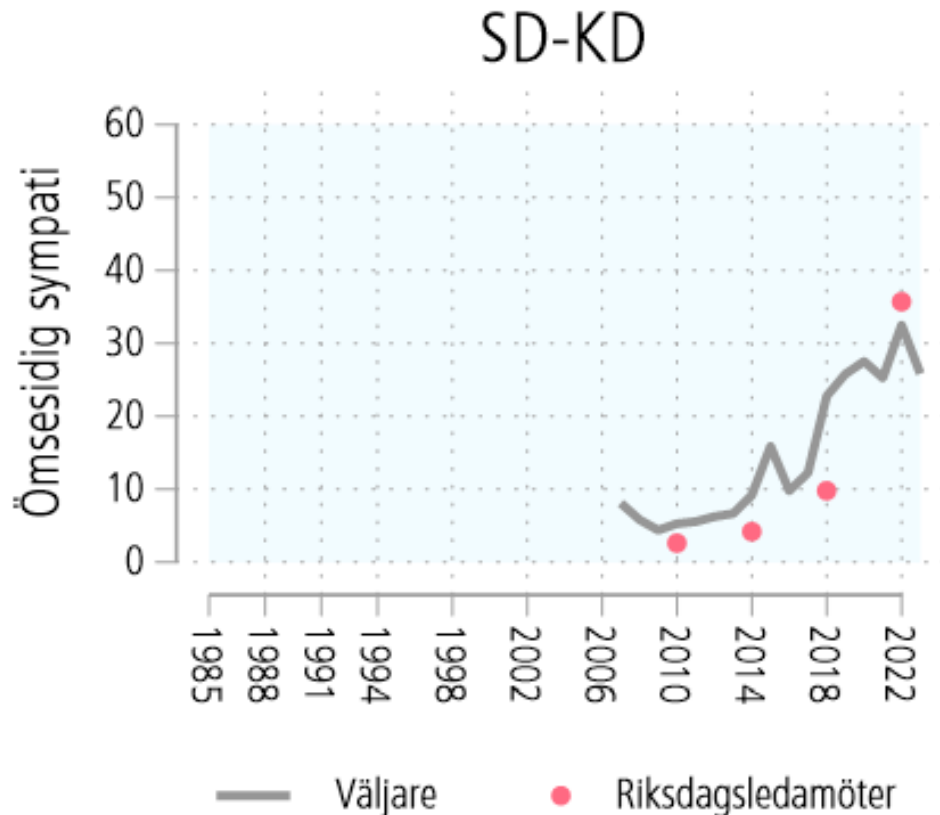
Kommentar: Resultaten är hämtade från SOM-undersökningar och Riksdagsundersökningar under den aktuella perioden. Bearbetning av Valforskningsprogrammet.

ÖMSESIDIGA SYMPATIER MELLAN UTVALDA PAR AV PARTIER BLAND RIKSDAGSLEDAMÖTER OCH VÄLJARE, 1985-2023 (ÖS-MÅTT)

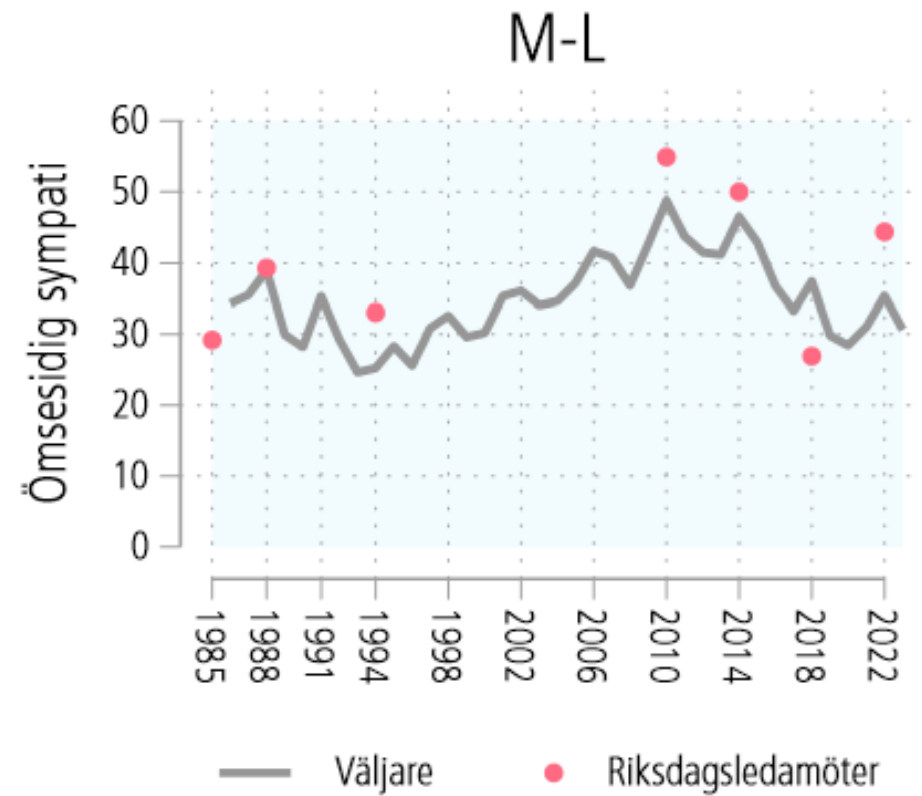
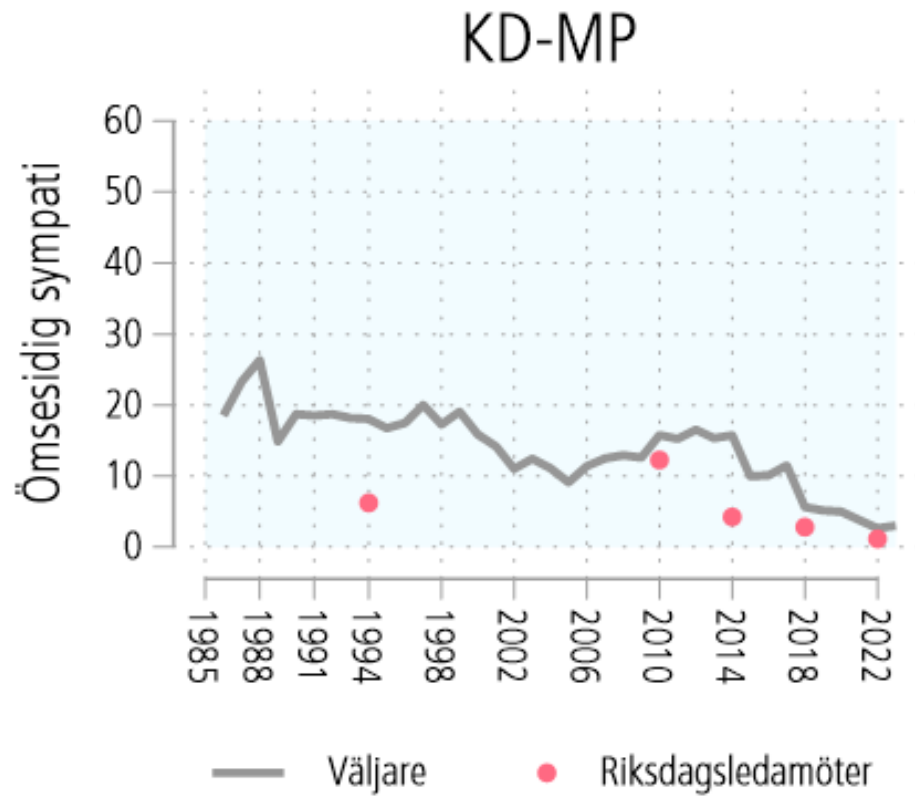
Kommentar: Resultaten är hämtade från SOM-undersökningar och Riksdagsundersökningar under den aktuella perioden. Bearbetning av Valforskningsprogrammet.

ÖMSESIDIGA SYMPATIER MELLAN UTVALDA PAR AV PARTIER BLAND RIKSDAGSLEDAMÖTER OCH VÄLJARE, 1985-2023 (ÖS-MÅTT)

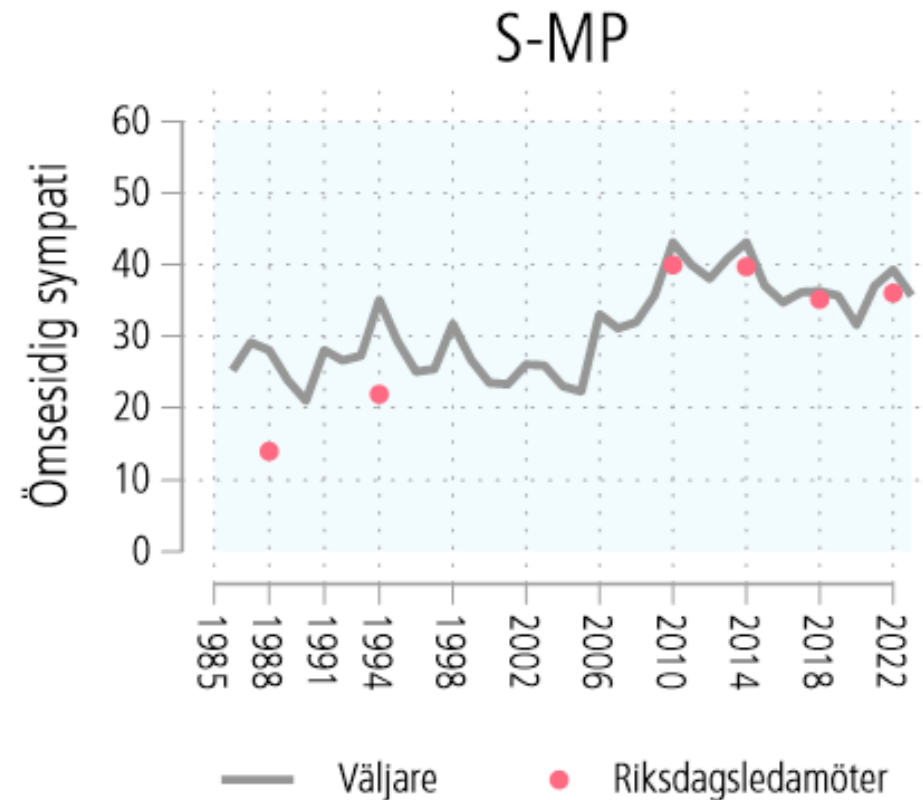
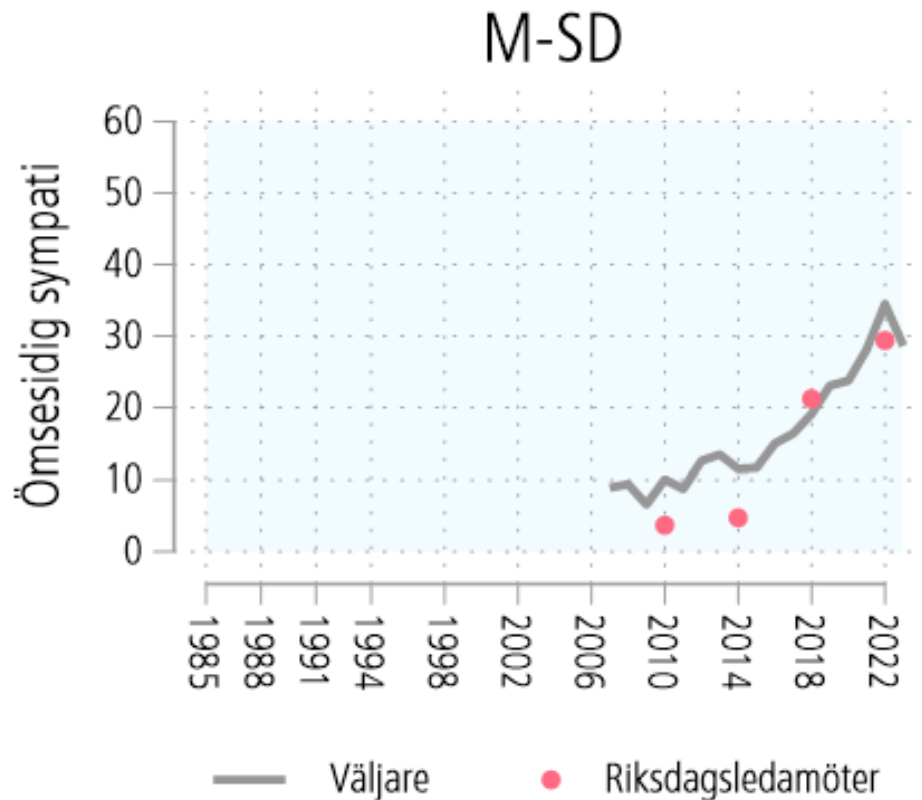
Kommentar: Resultaten är hämtade från SOM-undersökningar och Riksdagsundersökningar under den aktuella perioden. Bearbetning av Valforskningsprogrammet.

ÖMSESIDIGA SYMPATIER MELLAN UTVALDA PAR AV PARTIER BLAND RIKSDAGSLEDAMÖTER OCH VÄLJARE, 1985-2023 (ÖS-MÅTT)

Kommentar: Resultaten är hämtade från SOM-undersökningar och Riksdagsundersökningar under den aktuella perioden. Bearbetning av Valforskningsprogrammet.

ÖMSESIDIGA SYMPATIER MELLAN UTVALDA PAR AV PARTIER BLAND RIKSDAGSLEDAMÖTER OCH VÄLJARE, 1985-2023 (ÖS-MÅTT)

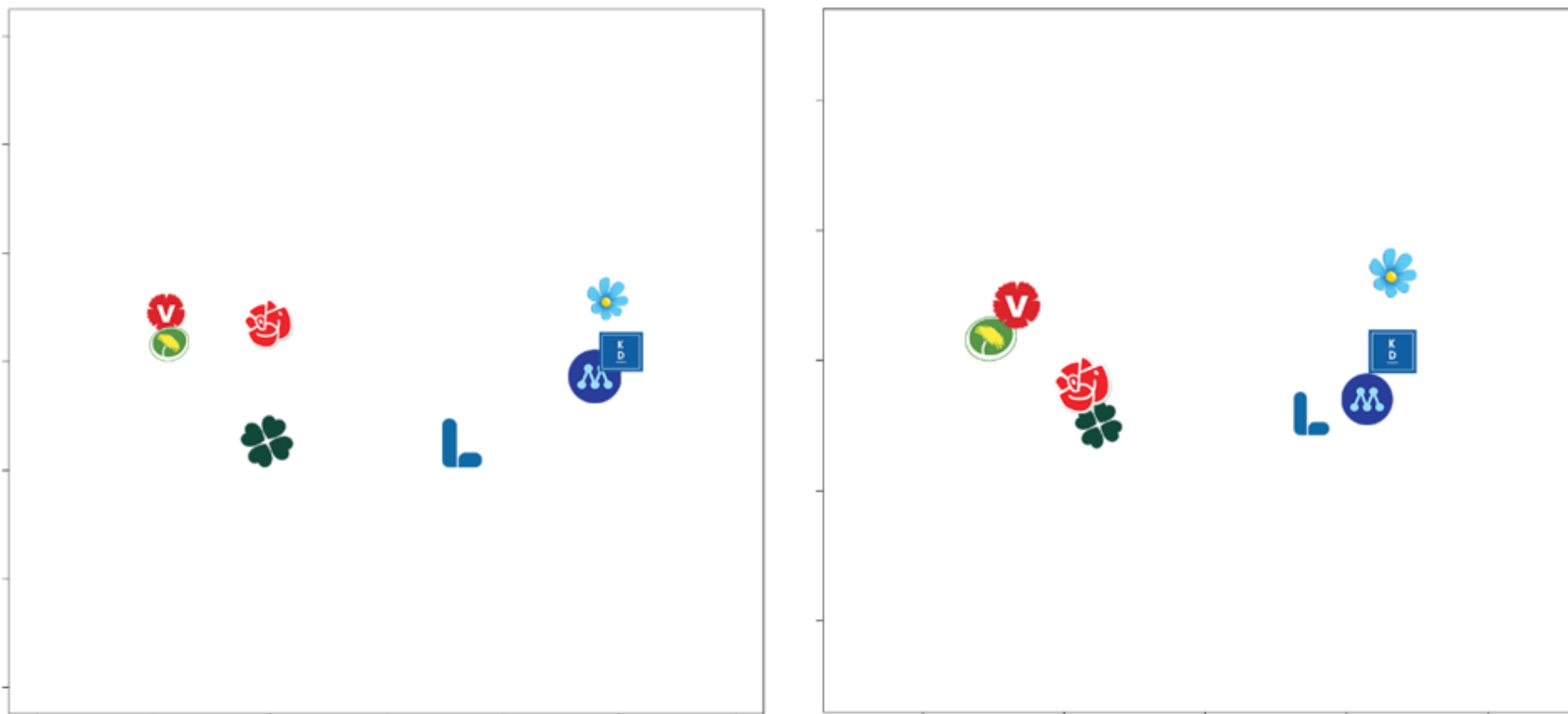

Kommentar: Resultaten är hämtade från SOM-undersökningar och Riksdagsundersökningar under den aktuella perioden. Bearbetning av Valforskningsprogrammet.

Figur 2 Det affektiva landskapet bland väljare och riksdagsledamöter 2022.
Resultat från utvecklingsanalys.

Väljare

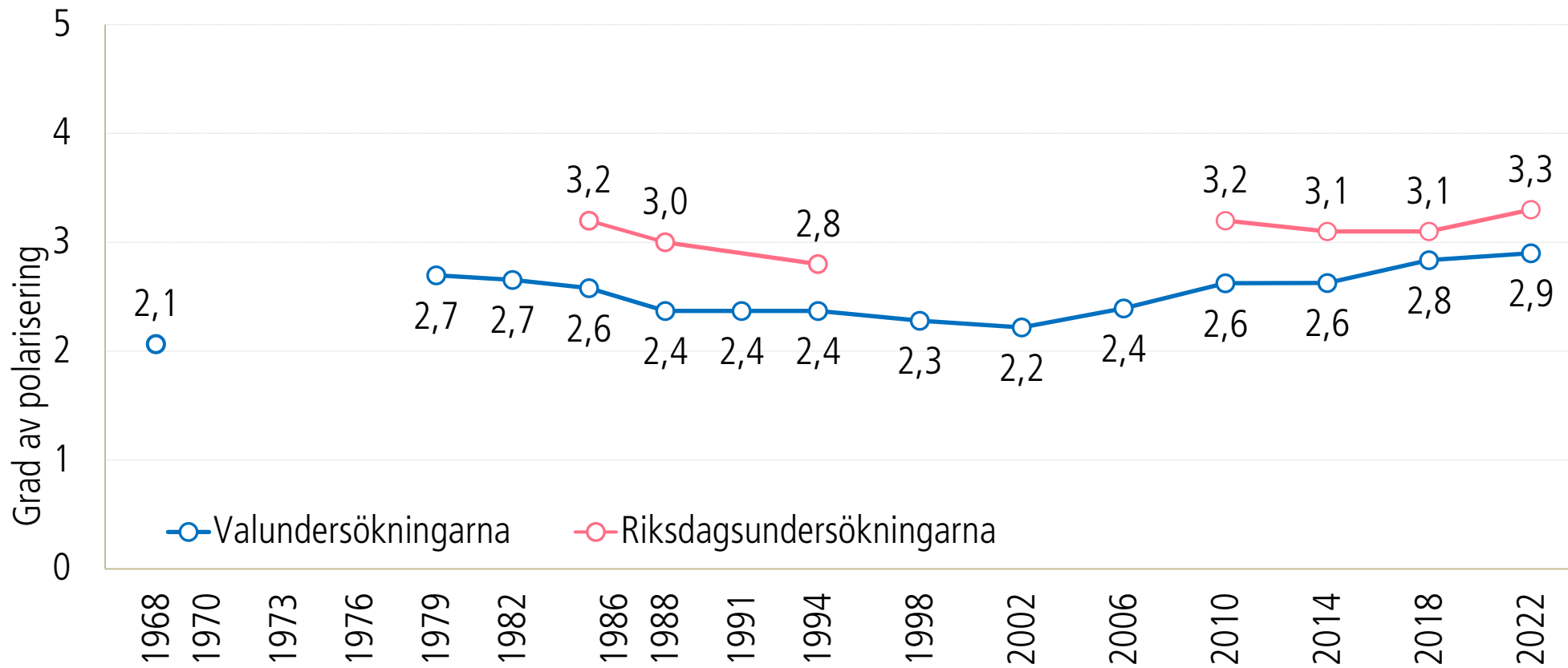
Riksdagsledamöter

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023 samt Riksdagsundersökningen 2022.

AFFEKTIV POLARISERING BLAND VÄLJARE OCH RIKSDAGSLEDAMÖTER

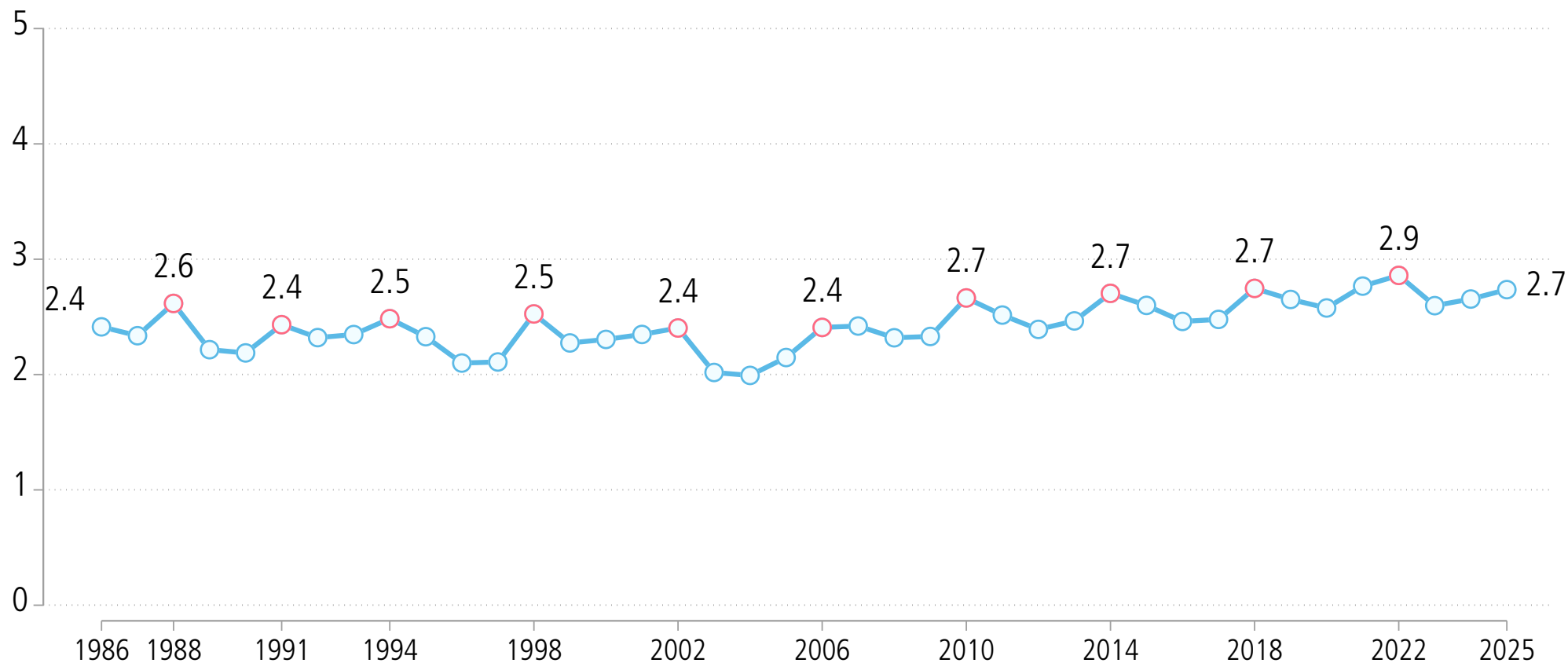
WAGNERS INDEX 1968-2022 VAL- OCH RIKSDAGSUNDERSÖKNINGAR

Källa: De nationella valundersökningarna 1968-2022 och Riksdagsundersökningarna 1986-2022.

Kommentar: Figuren visar utvecklingen av affektiv polarisering i Sverige med hjälp av Wagners (2020) viktade spridningsmått (se även Oscarsson m.fl. 2021 för närmare dokumentation). Förenklat visar detta mått variationen av ogillar/gillar-betyget över tid för det svenska partisystemet som helhet och kan betraktas som ett viktat mått för de samlade antipatierna och sympatierna för partier där hänsyn tagits till partiernas inbördes storlek. I figuren är V, S, C, L, och M med samtliga år. KD inkluderas från och med 1982, med undantag för valet 1985 då KD deltog på Centerpartiets valsedlar.

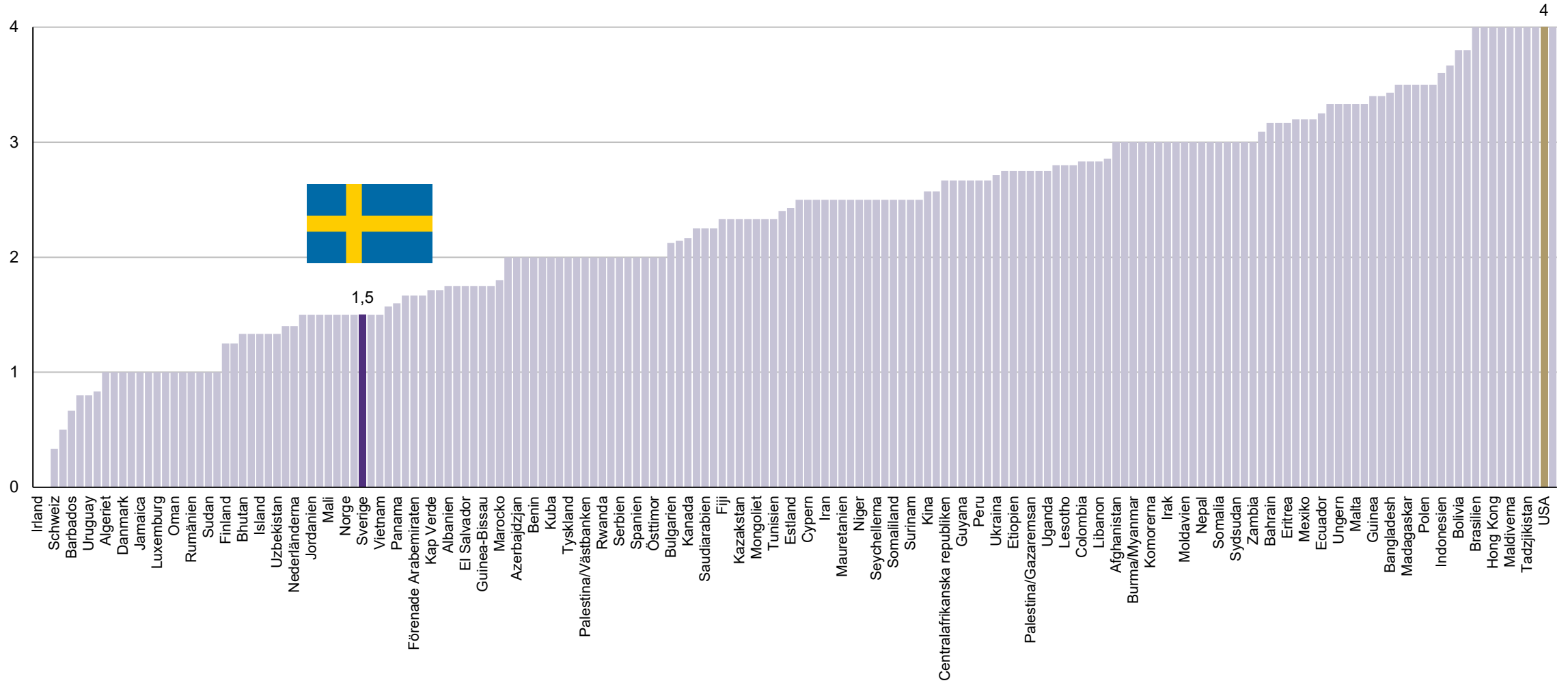
AFFEKTIV POLARISERING WAGNERS INDEX 1986-2025 MED VALÅREN MARKERADE

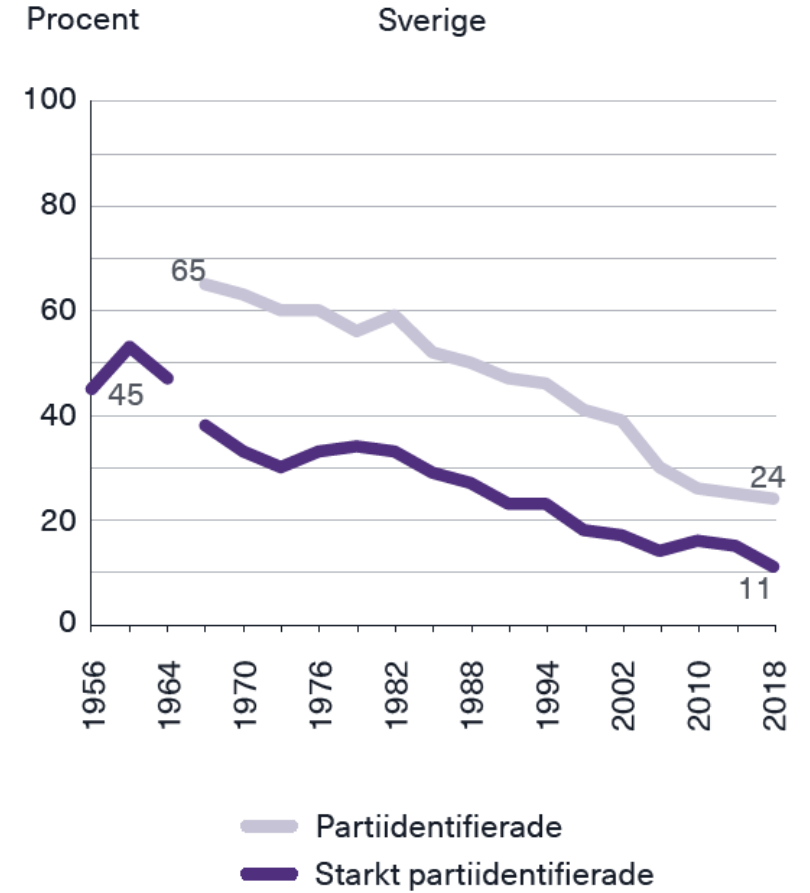
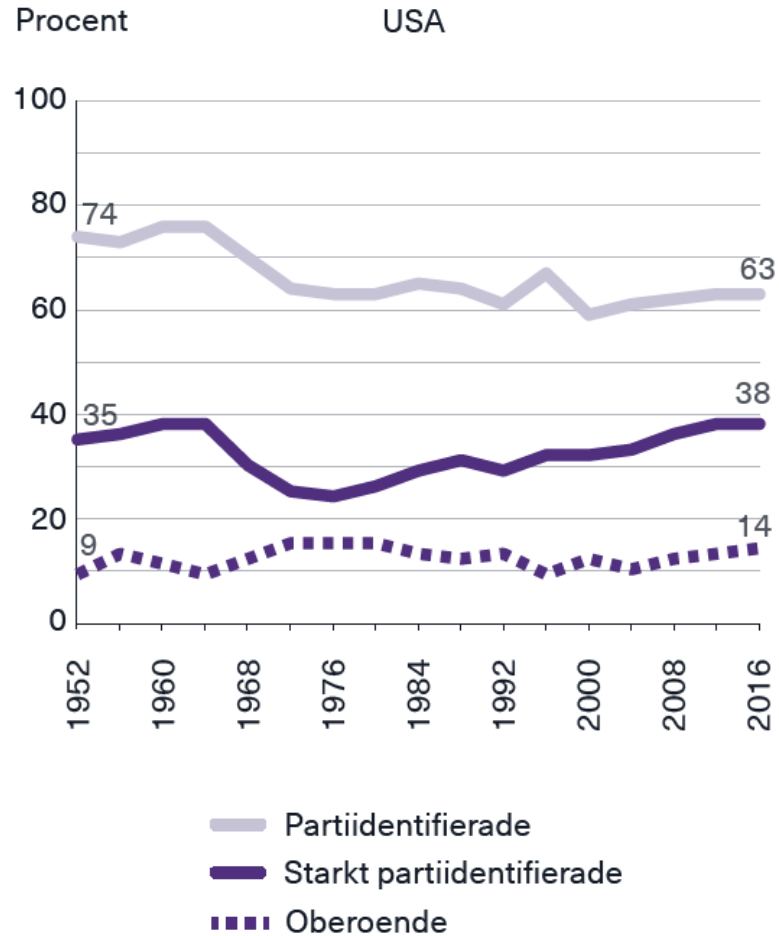
Källa: De nationella SOM-undersökningarna

Kommentar: Figuren visar utvecklingen av affektiv polarisering i Sverige med hjälp av Wagners (2020) viktade spridningsmått (se även Oscarsson m.fl. 2021 för närmare dokumentation). Förenklat visar detta mått variationen av ogillar/gillar-betyget över tid för det svenska partisystemet som helhet och kan betraktas som ett viktat mått för de samlade antipatierna och sympatierna för partier där hänsyn tagits till partiernas inbördes storlek. I figuren är V, S, C, L, och M med samtliga år. KD inkluderas från och med 1982, med undantag för valet 1985 då KD deltog på Centerpartiets valsedlar.

Grad av samhällspolarisering i världen idag

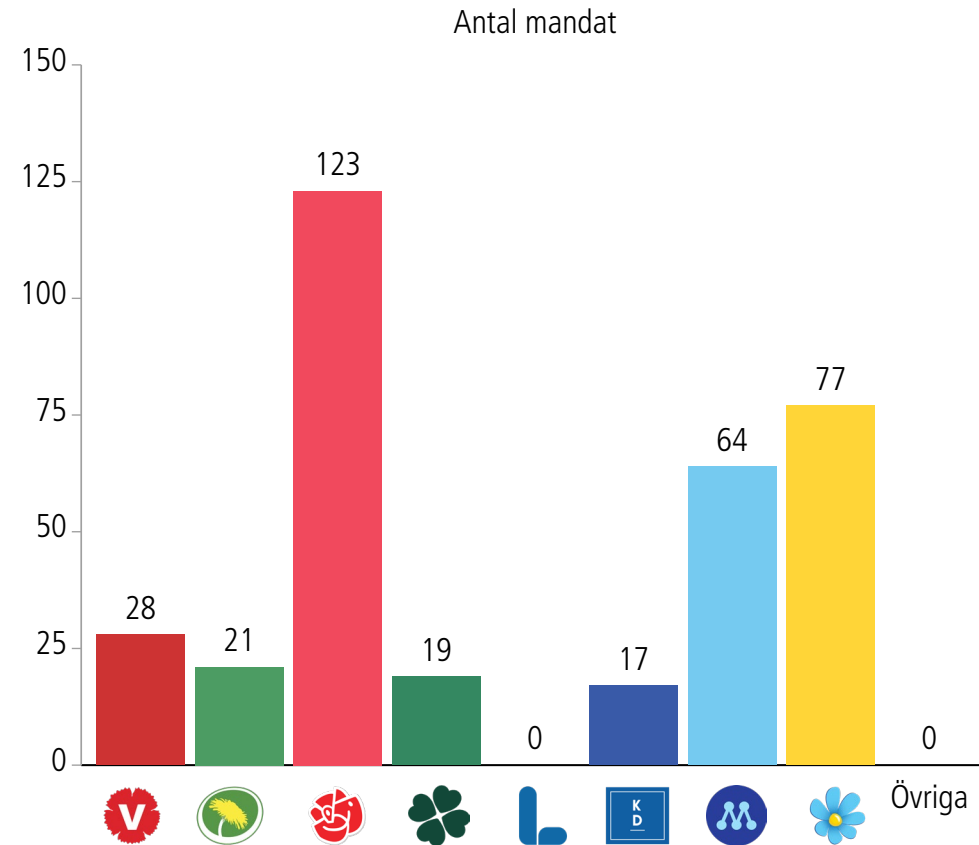
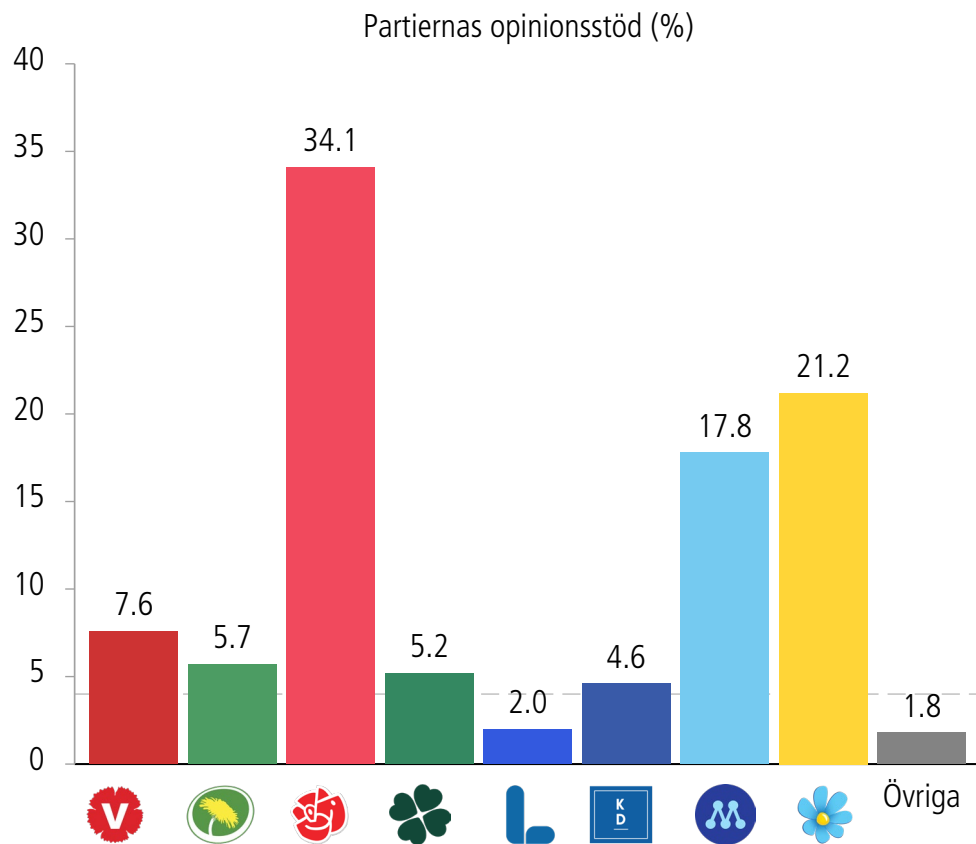
Partianhängarskap som ”motor” för ideologisk och affektiv polarisering är starkare i länder som USA än i länder som Sverige

Aktuellt opinionsläge 3 mars 2026

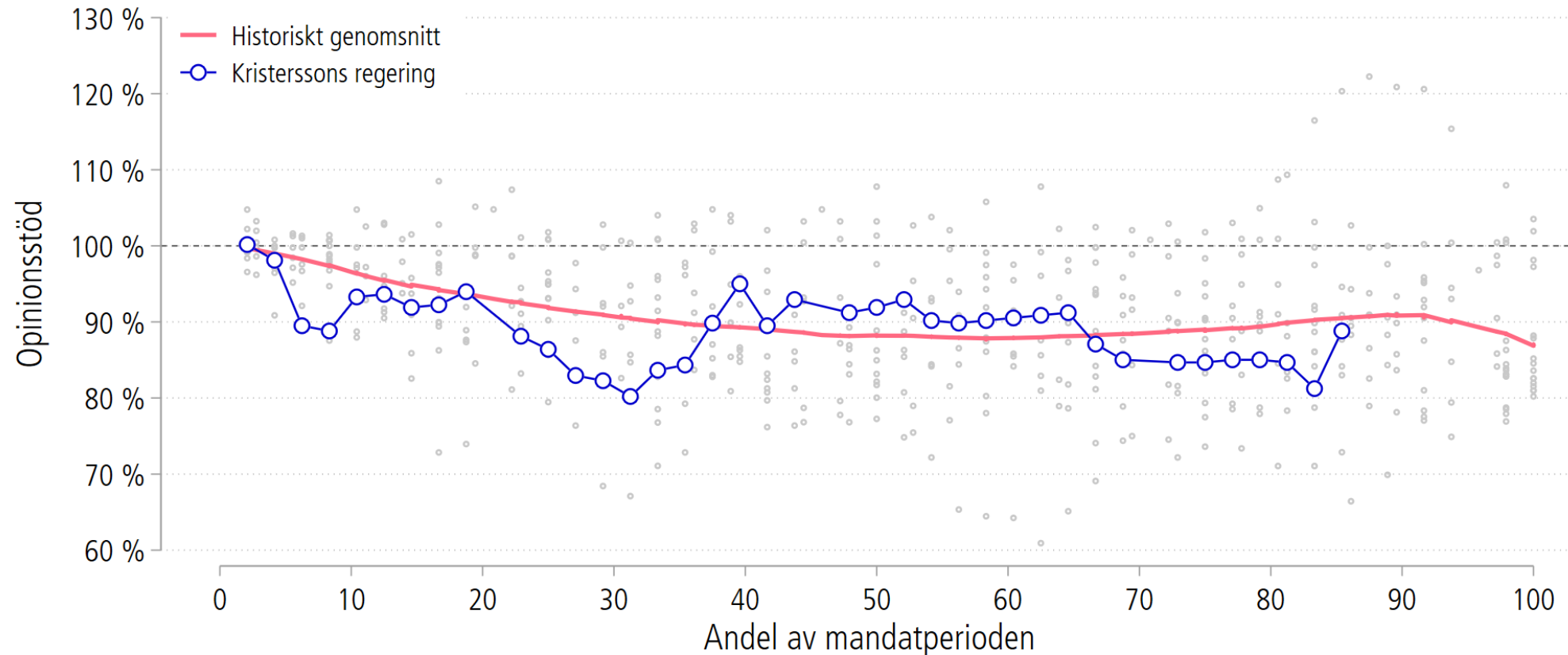
MÄTNINGARNAS MÄTNING

Sammanvägning av publicerade opinionsmätningar samt beräkning av mandat

KRISTERSSON VS HISTORIEN

HUR REGERINGSPARTIERS (OCH REGERINGEN KRISTERSSONS) GENOMSNITTLIGA OPINIONSSTÖD FÖRÄNDRAS UNDER MANDATPERIODEN, 1967-2025.

Kommentar: Resultaten bygger på en analys av svenska regeringars genomsnittliga opinionsstöd i Sifo/Kantar/Verians månatliga mätningar 1967-2025. Y-axeln visar opinionsstödet för de partier som ingår i regeringen relativt det ursprungliga valresultatet (100). X-axeln är en tidsaxel från mandatperiodens start (0) till slut (100). Den rosa linjen visar det historiska genomsnittet för svenska regeringar. Den blå linjen visar utvecklingen av opinionsstödet för den sittande regeringen (L, KD, M) i relation till 2022 års valresultat för dessa partier.

Kommer polariseringen växa?

- + Konsensusinriktad politisk kultur
- + Proportionella val med flerpartisystem
- + Folkbildnings- och public service-tradition och hög nyhetskonsumtion
- + Utbildad och kapabel befolkning som står allt mer självständiga i förhållande till politiska partier
- + Väljarna gillar partiernas anhängare bättre än anhängarnas partier (den horisontella affektiva polariseringen är låg)
- Ökad social uppsortering
- Aktivt stärkande av sociala och politiska identiteter
- Ängslighet och kortsiktighet som gör det frestande med opportunism och effektsökeri
- Onyanserade narrativ
- Bristande respekt och demonisering av meningsmotståndare och deras anhängare

TACK!